

# SZILÁGY-SOMLYÓ.

TÁRSADALMI HETILAP

és

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 4 frt.  
Fél évre . . . . . 2 frt.  
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Segéd-szerkesztő:

Hulimka Sándor.

## SZERKESZTŐSÉG:

Sz.-Somlyón az ev. ref papi háznál,

hová az előfizetések és a kéziratok küldendők.

Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr

## A nagy napok után.

. . . . A nagy napok lezajlottak. Tüzoltó-vendégeink eltávoztak s mi büszkén mondhatjuk el, hogy Sz.-Somlyó városa hozzá méltóan, a megszokott meleg baráti szívvel és vendégszeretettel fogadta őket; büszkén mondhatjuk el Hegedüs alparancsnok szavaival, hogy: „szíveik és lelkeik felét itt hagyták nekünk.”

Elismerés érte lelkes közönségünknek! Elismerés érte hölgyeinknek, kik minden szép, nemes és jó iránt lelkesedve elől járnak példával és tettel!

Hadd hangoztassák némely rosz akaratú szomszédaink azon epés vádat, hogy mi az örökös mulatságoknak élünk; minket nem vádolhat a lelkiismeret, mert a mit tettünk és teszünk a közjóért, azt szívünk diktálta mindig. És hogy bennünket az önzés, és a minden szellemet megölő materializmus nem fásított el a köztügyek iránt, hogy mi nem csak magunkért, de a társadalomért, egymásért is teszünk valamit: adjanak annak bármily nevet, abban a szótárban, melyből bűnlajstromainkhoz szavakat válogatnak elleneink: bennünket az nem fog visszariasztani soha attól. A mi az ő szemükben hiba, azok szemében, kik minket szeretnek, erény.

Sz.-Somlyó vendégszeretetének hírért, azt a vendégszeretetet, mely nem csak az ajakon, de a szívben is él, ismerni fogja széles Biharország, ismerni a közeli és távoli szomszédság és mi sehol sem leszünk köztük idegenek.

Nagy büni a mi nemes hevülésünk sokak szemében; de ez olyan vád, a mely a magyar emberrel ele született s mint a nemzetet jellemző hiba maradt fenn; rólunk szól a közmondásos: „fecerunt magnum áldomás” szójárása is. Szerencséseknek tarthatják, magukat azok a kik ezt a jelleget levetkőzték, de mi hibáinkban is magyarok akarunk maradni.

## TARCZA.

### Az oltárkép.\*)

Sötétül világom . . . ott vagy a moesárban,  
Kit oly elérhetlen szent magasban láttam,  
Hogy magát az Istent te benned imádtam.

Ki előtt annyiszor hajtottam főt, térdet,  
Édes oltárképem, hát így látlak téged! . .  
Oh ne sirj, oh ne sirj! hisz nem vetlek én meg.

Hisz a fehér rózsza gyászfekete sorsa,  
Hogy bármely ronda láb a sárba tapossa.  
Csillag is lehullhat az égről a porba.

Fürösztí szép arcát két szemem harmata,  
Nem bánt erényhősök hideg gunyosolya,  
Bár lent van a sárban, de oltárkép vala.  
Varsányi Gyula.

## Egyik tizenkilencz, másik egy híján husz.

(Genre.)

Hamvai Sandortól.

O tempora, o mores!

Lejárt az erényekben gazdag nők és férfiak korszaka. Ma már az erkölcs csak álarcz, az erény

\*) Mutatványul a tehetséges fiatal költőnek közelebb kiadandó kötetéből. Szerk.

De hogy ma már a magyar nem csak a boros pohár és rakott asztal iránt érez lelkesülést s a nagy áldomások között mindig eszébe van a haza sorsa, is fényes bizonyítéka annak ama lélek emelő tény, a melyet büszkeséggel és örömmel kell constataálnunk: A tüzoltó-vendégek tiszteletére adott közebéd alatt egy asztal társaság husz percz lefolyása alatt összegyűjtött annyi összeget, hogy a nagyvárad-i tüzoltó szövetség az erdélyi közmívelődési egylet alapítótagjává lehetett!

Csak egy teihívás hangzott el Nagy Lászlónak, e lapok szerkesztőjének ajkáról s egy szívvel lélekkel tört a riadó éljen s ki-ki vetelkedve rakta filléreit az áldozat oltárára s egy néhány perezt multával már örömmel jelezte a lelkes indítványozó, hogy az összeg kezei köze jutott.

Emelhetett volna-e szebb emlékjelt magának a nagy-várad-i tüzoltó szövetség első közgyűlése? Adhatta volna-e szebb tanujelét hazafiságának, minden szép és nemes iránt való lelkesülésének városunk résztvevő polgársága, mint ezen tette által?

Nem!

A tett beszél és fényesen beszél s elleneink rágalmait ellen szilárdul vértéz bennünket eltávoztott vendégeink szeretete, a kik elvitték egyéb erényeink között azt a meggyőződést is, hogy: Sz.-Somlyó városának lelkes és hazafias polgárai vannak!

Mi pedig fájó szívvel mondjuk, hogy: Isten veletek kedves vendégeink!

S reméljük, hogy a viszont látásig!

Egyről pedig minden állítás nélkül is meglesztek győződve: hogy itt mindig ott-hon lesztek!!

— a — r

pedig foltos, rongyos köpenyeg, mely alól mindenütt kivigyorog a bűnös kaczerlság. Szegény poéták, szivemből sajnállak benneteket! Lejárt immár az a boldog korszak, a melyben a csendes családi tűzhely édes boldogságáról árkusokat lehet zengeni; a csendes, boldog pásztor órák, az önzetlen tiszta szerelmek ma már csak regénybe való kopott scénák: elolvassák, de nem hiszik el. Boccacio szelleme kísért mindenütt . . .

A szellemi kalandok színhelye a kucséberes narancs országból, a gesztenyés erdők forró, tiszta ege alól, átvándorolt hozzánk; ma már nálunk is van kelete a kötélhágcsonak. Az utcasarkokon frakkos don Juanok leselkednek. Az ablakokból fiatal asszonyok, leányok kaczerkodnak . . .

Ma már szegény férjeknek valóságos vivó mestereknek, vagy pedig valóságos jámbor birkának kell lenniök; — ha az utcán este nővel méssz karonfogvást, biztosítak, hogy már husz lépésnyire gyufát gyújt valami ifju gentry és annak a világánál eccettiroz . . .

O tempora, o mores!  
Mig a férj, a jámbor férj a casinóban ártatlan piquet, vagy husz krajczáros ferbli mellett töri magát, addig a fiatal asszony bűnös szerelmekről turbékol ideáljával, vagy jótékony nő-egyletek gyűléseire jár, a hol csinos pörge bajszu ifju a jegyző. (Audite domini?)

Vagy a másik esetben, mig a kis feleség ott-hon három, négy apró csemete viselt dolgai felett biráskodik addig a férj vigan mulat a durrogó pezsgők között, vörös hátú bankót dobál a cigányoknak

## Budapesti általános kiállítás.

Budapest, 1885. május 28-án.

Két esemény tölti be a lefolyt kiállítási és egy harmadik, az előbbiekhöz jelentőségre hasonló esemény, szintén már előre veti árnyékát ugyan e hét befejező napjára. A két előbbi alatt a kiállító disztrakomáját és a bécsi községtanács testületi látogatását, az utóbbi alatt a bécsi írók és művészek együletének, a Concordiának Budapestre való lerándulását értjük.

Az utóbbit illetőleg a főváros minden intézkedést megtett avégből, hogy a szellemi lovagjainak e raját a legünnepelesebb fogadás érje és hogy részök legyen mind ama megtiszteltetésben, a melyekre méltán tarthatnak számot azok, a kik az osztrák állam szellemi életét intézik, a bécsi községtanács tagja, hogy saját szavainkkal éljünk, „dicső napokat töltöttek Budapesten.” Az a szívéllyesség és lelkesedés, a melylyel fogadtattak, nem csakélyebb mértékben lepte meg őket, mint a hatalmas kiállítás, a melynek kedvéért jöttek körünkbe és a melyben egy gazdaságilag is egészségesen fejlődő nemzet gazdag és változatos alkotását ismerték meg.

A harmadik esemény, a melyről e sorok elején szóltunk, azonban egyenesen politikai és társadalmi jelentőségűvé emelkedett azáltal, hogy az ez alkalomból Magyarország intéző államférfiának ajkáról felhangzott ige ünnepeles és velős alakban kidomborítá a kiállítás hívatását és céljait, egyuttal megjelölve amaz irányt, a melyben hazánk gazdasági fejlődésének haladnia kell, ha nem akarjuk, hogy a hiábavalók legyenek azon áldozatok, a miket Magyarország anyagi viszonyainak megszilárdulása érdekében hozott.

A kiállító nagy diszebedjén a miniszterelnök ki-mondotta ama nagy szót, hogy kárhozatosnak tekintendő minden törekvés, mely a közgazdaság egyes ágait — a kereskedelem, ipart és földművelést — egymástól elválasztani, sőt egymással szembeállítani akarja és hogy a kiállítás egyik főérdeme éppen abban áll, hogy minden kétséget kizáró módon kimutatta a solidaritást a közgazdaság minden egyes ága közt.

E szavakban erőlyes tiltakozás rejlik mind ama separatistikus törekvések ellen, melyek — idegen földből hozatván be országunkba — néhány évvel ezelőtt erőlyesebb módon, utóbbi időben igaz, hogy mindinkább gyöngülő erőlyekkel odairányultak, hogy mesterséges ellentéteket állítsanak fel egyrészt a földművelés, másrészt a közgazdaság egyéb ágai közt, mely törekvések lehet ugyan, hogy jó és dicséretes szándékon alapulnak, de végeredményökben mégis csak oda vezet-

és fogadásból — bocsánat ez izléstelenségért! — theát iszik a bájos cassiernő kamáslijából. (Audite foemine?)

Van aztán eset, a hol az egyik tizenkilencz, másik egy híján husz.

Ezek aztán szépen „boldog” családi életet élnek. Egyiknek sincs mit hányni a másik szemére.

\* \* \*

— Jó reggelt kis tubiczám. Hogy aludtál az éjjel?

Ez az első szava Ardényi Ákosnak, a mint kinyitotta szemét.

Emma, a fiatal asszony bájos „neglizsében” tükör előtt ül és szép, dus haját rendezi. Gyönyörű, részegítő szépség, mely a kifejlett menyecske minden előnyeivel dicsekedik s olyan bájosan tud mosolyogni, mint a hasadó hajnal s olyan édesen tud kacsintani, mint a szendergő villám, mikor sötét éjjel kinyitja a félszemét. A gyönyörű, ovál női arcz csókni való durczássággal fordítja el fejét, a melynek tekintete (legalább Ákos megmerne esküdni reá) egy perczet az előtt még férjén nyugodott, kis kezei, melyek puhák mint a bársony s fehérek mint a lilium, a sötét hajtengerben izgatottan turkálnak; a dombor mell lázasan emelkedik. Emma ma haragszik; legalább Ákos azt hiszi.

— Nem nézhetem magát, szól a fiatal asszony duzzogó hangon s indulatosan kél fel a tükör mellől s a másik szobába megyen.

A picziny lábak kedves lépésben lebbsennek, a fehér pongyola olyan kábitó léget kever, de a férj

hetnőnek, hogy elvonnák magától a céltől: Magyarország gazdasági regenerációjának nagy feladatától azon erőket, a melyeket a gazdasági tényezők egymás ellen folytatott harcra okvetlenül megemésztette. Az agrárius tulzók és az egyéb néven nevezendő separatisták töredékek bizonyára megjegyzendik maguknak eme leczkét, valamint félre nem érthetik ama dörgő lelkesedést, melyet a kormányelnök eme lendületes szavai az összes ünnepi közönségben költöttek, mely utóbbiban a kereskedelem, ipar és a mezőgazdaság egyaránt voltak képviselve.

Főlemlítendő továbbá Széchenyi Pál gróf miniszter felköszöntője az ország iparosaira, mely toaszt mintegy illusztrációja volt Tisza Kálmán beszédének, mivel azon államférfi ujjkairól hangzott, a ki a gazdasági tényezők egységének élő jelképe gyanánt tekintendő, minthogy az ő kezében összbontosul a kereskedelem, az ipar és földmívelés legfőbb vezetése.

A kiállítás fényes díszlakomája tñhát már e nyilatkozatoknál fogva is meg soká emlékezetes fog maradni mind ama körökben, a melyek szívükön viselik magyar hazánk gazdasági felvirulását.

## Közigazgatás.

Trieszti általános biztosító társaság (Assicurazione Generali.) Lapunk hirdetményi rovatában közöljük ezen 1881-ben alapított, nemcsak legrégibb, hanem egyzersmind a legnagyobb biztosító intézetekhez tartozó társaság 1884. évi, immár 55. évi zárszámadását és mérlegét. Az összdi- és illeték-bevétel a most lefolyt évben, az összes biztosítási ágakban kitett 13.785.097 ft 20 krt, a tőkék kamata fejében bevételezett 1.200.518 ft 63 kr. Az 1884. évben 42.543 káresetben kifizetett kárösszeg 8.637.596 ft 13 kr, s így a Generali alapítása óta 558.581 káresetben 178.423.338 ft 51 krnyi kártérítést adott. Az 1.644.965 ft 25 kr-ral kimutatott bő nyereségből első sorban is az ez irányban, igen óvatos társasági alapszabályok intézkedéseinek megfelelőleg, a 316.206 ft 8 krnyi értékpapírnyereség az ár folyam-hullámzások fedezetére alakított tartalékhoz csatoltatott, mely ennek folytán 835.574 ft 93 krra emelkedett; továbbá 300.000 ft ingatlan tartalékhoz csatoltatott, mely ez 707.145 ft 65 krra gyarapodott. Habár a jégbiztosítási ág csak 154.244 ft 38 krnyi nyereséget mutatott fel, mégis kerek összegben 200.000 ft fordítottatott jégbiztosítási tartalék alakítására, melynek az a rendeltetése, hogy ezen igen veszélyes biztosítási ágban a rosszabb évek terhesebb vesztesége ellen némt fedezetet nyújtson. A díjtartalék 1.100.200 ft 30 krral szaporodott, úgy, hogy az 1884. évi december 31-én 20.176.502 ft 39 krnyi tekintélyes összeget ért el. Az intézet összes biztosítási alapjai ezek szerint, a lefolyt évben 1974.521 ft 94 krral gyarapodtak és kitesznek részvénytőkében és közpénztartalékokban 31.490.875 ft 82 krt, mely is mint azt a közzétett vagyon-kimutatás igazolja, teljesen jó értékekben van elhelyezve. A tartartaléktőkék ily busás gyarapítása mellett is, az intézet abban a helyzetben van, hogy a 315 ft-tal befizetett részvények után 300 frankot vagyis 120 ft aranyban fizet osztalékul. Az intézet üzletének folytonos haladását és tartós fejlődését nagy mértékben elősegíti a már birt biztosító állag. Az elemi biztosítási ágban jövő években esedékes díjkötelezvények 21.096.641 ft 33 krra mennek, az életbiztosítási ágban pedig 1884. évi december 31-én 83.174.458 ft 78 krnyi tőke volt biztosítva.

### Miért nem hoz magvat a here az első virágzaskor?

Tudjuk, hogy valamely növény csak akkor termékenyülhet meg, ha a virágpor a bibére jut. Némely virágban azonban — és így a nagyföntossága here vi-

nem veszi ezt észre; az ő szemei csak megszokott unalmas képet látnak.

— Haragszik . . . szól Ákos egy pillanatig gondolkozva, aztán elmosolyodik. Ejh, majd kibékítjük, alapos kifogásaim vannak. De hogy fogom tudni adni, hogy ma ismét távoznom kell és pedig egy néhány napra? No iszen ha a gazdasági érdekek úgy kívánják, tehetek én róla? Ennek meg kell történnie, nekem még ma látnom kell — Arabellát . . . Mennyire más nő az a kis pajkos színesznő! Mennyi édeset tud fecsegni . . . meny-nyi —

Félbe kell hagynia a monologot, mert Emma, a ki azért ment ki a szobából, mert egy, az Ákos ébredése alkalmával épen kezében tartott levélkét fűrtjei között rejtett el s a melyet most titkos szekrényében jól el zárt, visszatért.

— Vissza jött, gondolá Ákos tehát már bekülni akar. Rajta leszünk!

— A mint férjem arcából látom, ő ismét soiréokra készül. Csak rajta! Ez esetben értesitem Árpádot, merengett az asszony.

(Minő kedvesen értik egymást!)

— Czukros muczuskám, sápitja Ákos slafrokját öltve magára, miért haragszol?

Semmi felelet.

— Talán éjjeli kimaradásom az oka?

Emma nagyot sohajt és finom batiszt kendőjével arczát eltakarva zokog.

— Ühm, a dolog komolyabb mintsem gondoltam — szól magában a figyelmes férj s oda lép a neje mellé s a leghízelgőbb hangon beszél: Édes kis aranyos feleségem miért sírsz? Megbántottalak? Bocsanatodért esdek! Nem szereztem-e be a legujabb divatszerű ruhákat részedre.

rágaiban is — olyan a porodák helyzete, hogy a virág por magától nem juthat a bibére, mert ez nagyon magasan van, vagy másképen nagyon kedvezőtlen a helyzete.

Továbbá Darwin kétségtelenül kimutatta, hogy sok növénynél nem történik termékenyítés ha a virágpor ugyanazon virág bibéjére jut, hanem más virág bibéjére kell jutnia, hogy megtermékenyítés történjék.

Idegen virág bibéjére pedig a virágport csakis rovarok vihethik.

Ha a rovarok valamely virágra szállnak vagy másznak, a virágpor egyrésze szőrös testükre tapad. Ha aztán ismét egy más virágra másznak vagy szállnak ott lehullajk magukról az idegen virágport, megtermékenyítvén ez által a bibét.

Kísérletekkel kimutatattott, hogy oly herebokrok, melyektől elzáratnak a rovarok, egyetlenegy magvat sem teremnek.

A herét nevezetesen a veres-herét leginkább a poszméhek keresik fel. Ezek eszközlését. Minthogy pedig a nyárnál előbb nincs elég poszméh, mert ezek minden tavasszal újra keletkeznek és fejlődnek, — a here első virágzásakor nem termékenyíthetők meg tehát nem hozhat magvakat a mint hogy tényleg nem is hoz.

Ellenben igen is terem magvat a második és harmadik here és pedig annál többet, minél több a poszméh. Ebből látszik, hogy ezen rovaroknak is meg van a maga hasznuk — még pedig jelentékeny hasznuk — a természetben és ezért megérdemlik a védelmet.

(A „Magyar Föld“-ből.)

## Különfélék.

\* **Püspökválasztás.** Az erdélyrészi ev. ref. hitfelekezet folyó hó utolsó napjaiban püspököt és egyházközségi főjegyzőt fog választani. Városunkból Genesi Sándor főgármester, Nagy László esperes lapunk felölös szerkesztője és Szatmáry Daniel sz.-somlyói egyházi főgondnok e czélból a választás helyére Kolozsvárra utazott.

\* **Az önk. tüzlő egyletek n.-váradí szövetségének** városunkban tartott közgyűléséből, és vendégeink tiszteletére rendezett ünnepélyességek lefolyásáról tudósítást az idő rövidsége miatt lapunk jövő heti számában adhatunk.

\* **Földrendés.** Folyó hó 26-án d. e. 10 órakor erős földalatti moraj kíséretében két egymásra közvetlenül következő lökést szenvedett a földkérgé városunkban. A moraj haladásának iránya nyugatról kelet felé volt észlelhető; a föld rendüléséről egyes tárgyak megmozdulása tanuskodott ugyan, de az épületekben semmi romlás nyomot sem hagyott maga után.

\* **Értesítés.** Az 1866. év augusztus hó 25-iki kiadását 50 forintos állanijegyek f. év májusa hó utolsó napjával a forgalomból elvonatnak; f. évi június 1-étől kezdve fizetésre el nem fogadtatnak, s csakis a budapesti m. kir. állam pénztárnál lehet beváltani. Postahivatal nevében: Gáll főnök.

\* **Beküldetett.** A „Szilágy“ 21. száma panaszkodik, hogy a közönség dalestélyeit következetesen nem látogatja és ezért rettenetesen feljajdul, s ugyanekkor azon közönség nevében, mely távol tartja magát, oképpen lelkesül: „tagjai példás egyetértésben élnek, a napi munka fáradoalmi után buzgósággal járnak az ének gyakorlatokra, nemes szórakozással töltik az esté-lyeket és tetemes pénz áldozatokat hoznak (honnan tudja ezeket a közönség vagy mit érdeklí?) Továbbá mindenki elismeri, mindig gyönyörködött, hova tovább meglepő volt. Szabatos, lelkes előadásuk estélyeinken jól kiérdemelte a közönség tapsát, mélabus gyászénekeik szíveinket járták át, templomi choráljaik Istenhez emeltek.“ Talán sok is a jóból s bár mi is a közönséghez

— Ön azt hiszi, szól a nő keserűen, hogy e hitvány rongyok az én boldogságomat teljesen kielégítik? Csalatkozik ön uram. Ezek csak . . . ezek csak elfedik — boldogtáglanságomat! s faldokló zokogással borult a fauteuill bársonyos karjára.

Olyan hatással volt mondva, hogy még Fáy Szerénának is becsületére vált volna.

— Emma . . . ne ejtsen kétségbe! szól a férj a bizalmas tegeződést elhagyva.

Ez a jelenet, — Ákosnak egyik kezében papucsai, másikban neje sawhlja, — mely az érzékeny zokogás közt kebléről lecsuszott, teljesen fedetlen hagyva azt, bárkit is meghatott volna.

— Emma . . . Emmácskám, szól a férj most col-hárfa hangon s eldobva papucsot, sawhljt térdre ereszkedik a neje mellé s kezére csókot lehel.

— Emmácskám tudja-e, hogy én kétségbe vagyok esve! s ujjabb csókot vet a kezecskére. — A nő nem vonja el kezét s ez jó jel. (talán már megunt a komédiát!)

— Menjen el ma . . . ga . . .

— Nem addig míg reám nem mosolyg, a mig meg nem mondja miért haragszik!

— Tudja azt maga jól . . . durczáskodik a kis menyecske, kinek zokogása megszűnt ugyan, de a kendőt még mindég arezán tartja.

— Én? oh ha tudnám! de mit tegyek? Mert lelkiismeretem semmivel sem vádol. (a mint láthatjuk némely férjeknek elég tág lelkiismeretük van), ép azért a vádat, az elkövetett bünt nem ismerve, nem védhetem magamat.

— Ugy? né lá.

— Emma, ez a guny sirba visz engem! szól a férj kórikus-fájdalmas arczzal. Beszéljen kérem; legyen őszinte, bizalmas hozzám. Lásza én mindent

tartozunk őszintén mondjuk, hogy ezt soha senkitől sem hallottuk, — hanem ezt igen, hogy mindez öndicséret és a Zilahon még létező egy másik dalkör rovására történik. Ugyanis Zilahon két dalkör van, az egyiket hívják „Iparos“, a másikat pedig „Polgári“ dalkörnek. Az „Iparos“ dalkör a „Szilágy“ kegyelje, s míg az szerénté példás, rendes, dallamos, meglepő és szabatos, a „Polgári“ dalkör működését alig érinti, nemesuk, hanem ma már odáig fokozódott önszeretete s a „Polgári“ dalkör iránti leküzdhetlen ellenszenve, hogy utóbbinak a f. évi június hó 7-én tartandó dalestélyének még közé tételeit is megtagadta bár arra kérve is volt. Sokszor olvastuk és bosszantott már a „Szilágy“ e részre hajlása, most már meguntuk, s azoknak, kik még nem tudják megsugjuk, hogy az „Iparos“ dalkör tagjai azért élnek oly szép egyetértésben, azért oly buzgók és töltik nemes szórakozással az estvéket, továbbá azért oly gyönyörködöttök, lelkesek, dallamosok és meglepők, énekeik azért járják úgy át szíveinket és templomi choráljaik azért emelnek istenhez, mert annak Dénes Lajos szerkesztő és Kines Gyula urak a tagjai, — a „Polgári“ dalkör pedig azért nem oly dallamos, lélekemelő és mélabus, mert annak nevezett urak nem tagjai.

\* **A sertésforgalom szabályozása** érdekében a m. kir. földm. miniszter elrendelte, hogy a f. é. szeptember hó 1-ső napjától a sertésekre vonatkozó tulajdonjognak és azok egészségi állapotának igazolása az 1874. XX. törvényezik alapján kiadott bélyegtelen marhalevél úrlapokon történjék. Saját nevére kiállított ily marhalevélre van szüksége a tulajdonosnak valahányszor tulajdonjogát átruházni, vagy sertéseit állandó tartózkodási helyükről elhajtani vagy elszállítani kívánja, a vásárra felhajtott sertések csak tulajdonosuk nevére kiállított eredeti marhalevél alapján becsatlátók a vásártérre. Ezen marhalevelek a községi előjáróság, esetleg a vásári bizottság által és egész falukra állítandók ki, a kiállítás díja egy marhalevélre öt (5) krban állapítottat meg, tekintet nélkül arra, hogy hány darabra állítatik ki a marhalevél. A marhalevelek csak a törvényhatóság ellenőrzési számával és pecsétjével ellátva adhatók ki, szóval úgy a törvényhatóságoknál, mint a községeknek és vásárbizottságoknál az 1874. évi 17.351. sz. min. rendelet értelmében kezelendők és nyilvántartandók. Ezen marhalevelek érvénye a kiállítás napjától számítva egy évig tart, a hátritolás az 1876. évi 18.069. számú min. rendelet értelmében eszközözendő, a hátriat érvénye a tulajdonjog igazolása tekintetében úgy az utóbb idézett, mint az 1884. évi 58.279. sz. és a f. é. 6039. sz. min. rendeletek alapján bírálandó meg. A hátritolás díja három (3) krajczár. Az ezen határozatok ellen elkövetett kihágások az 1874. XX. t. cz. 58. és következő §§-ai szerint lesznek büntetendők.

\* **Furesz fogadás.** Két uri ember fogadott egymással, hogy akármelyik vendéglőben rendelnek meg valamit, a pincér mindig ismételni fogja a megrendelés két utolsó szavát. Az illető, a ki ezt állította, megis nyerte a fogadást. Minden vendéglőben ugyanis, a hova mentek, így szolt a pincérhez: Hozzon nekem vajat szalonnával! Természetes, hogy mindegyik pincér elbámulva kérdezte: „Vaját szalonnával?“ És ezzel a fogadás meg volt nyerve.

\* **Divat.** Az utazási évad kezdetét vévén, a divatkérdés is új stádiumba jutott. Az új öltözékek a keresett elegáncziának és a puritán egyszerűségnek vegyülékét tüntetik föl. Mintegy varázs-szóra tüntek el e számtalan dudorok és a keresztül-kasul szőtt-font drapéék, száműzvék a keskenyre szorított derekak, szoknyák aljára illesztett fehér csipkefoslányok. A drapírozott szoknyák helyett, fűnt erősen behajtott sima, bő pór-szoknyákat hordanak, melyek jobb vagy baloldalt csak egyetlen szalag-garnitúrával bírnak, a merev páncélcorsageok helyett Jersey-szővetből készült hajlékony derekakak, s a csipkefoslányok helyett tenyérynai széles gumiszallagokat, melyek a szoknyát belülről mereven

elkövetek kettőnk boldogságáért, most is milyen költséges és nagy utra szántam magamat: még a mai nap Budapestre utazom, hogy cséplőgépeket vegyek, a mely az uradalomban csaknem . . . csaknem . . . tetszik tudni igen fontos szerepet játszik.

Ha e pillanatban az Emma szivecskéjébe tekint a gondos, áldozatkész férj, mindjárt szemébe ötlött volna az a piros öröm, a mely azt elárasztotta erre a nyilatkozatra, de azért a viláért sem árulta volna el azt, sőt a bosszuság egész hevével tört ki ajkain:

— Már megint! Ői halálra gyötör engem unalmas cséplő-, arató-, vető- s isten tudja minő gépjeivel. Csak ma hajnalban jött haza dorbézolásaiból . . .

— Emma! Kérem önt, ne hozzon ki türelmemből. Én egész nap lótok-futok, mint a bolond. . .

— A szép lányok után, vág közbe gunyosan a feleség.

— Ah, önnel ma nem lehet beszélni, szól ajkába harapva Ákos s miközben rágyujt egy cigarettre két kezét háló kabátja zsebibe dugva végig sétál a szobán s aztán komolyan szól: Azt hiszem ön nem gyerek többé, tudja, hogy a gazdálkodási érdekek az első, holnap reggel korán utazom tehát. Ma az ön kedvéért maradok.

— Oh, minő kegy! Csak tessék! Inkább ma, mint holnap!

— Tehát ma!

— Helyes. És mikorra várjam?

— Azt hiszem három négy napig elleszek foglalva, szól Ákos el nem palástolható örömmel, hogy a dolog legnehezebb részén átuszott, — lehet azonban, hogy későbbben jövők haza.

(Vége köv.)

tartják s esős időben is védelmet nyújtanak. Az öltözék czéljaira előbb alig használt gummi-szövet, mióta bársonyszerű borítást nyert, ladylikevá válván, feltűnően gyakorta alkalmaztatik női öltözékekhez. Az elektrikből készült nagy esőköpenyeken kívül, ebből a szövetből hájos kalapok is készülnek, melyek tollak, virág és csipke nélkül az említett gummi-bársonnyal díszítve igen csinosak, s esős időben való utazásra is alkalmasak. Az országos kiállításon a sokoldalulag képviselt háziipar tárgyaitra különben csak egy pillantást vetve is, azt látjuk, hogy a népek is megvan a maga gyakran igen finomul árnyalt divatja, mely tulságosan apart, tulságosan fantaszticus, semhogy mint ez a fájdalom a vidéken is sok helyütt történik a francia divatizlés mellé volna helyezhető. A nemzeti érzelem, mely a nemzeti divatok ujra fűlvételében mutatkozik, a körökben nem nyilvánulhatna jobban, mint a századok folyama alatt szentesített öltözékek érvényre juttatásával.

\* A „csókos pár.“ N. ur Bihar megyében földbirtokos — írja a „B. H!“ — és feleségül vette nemrégiben a gyönyörű M. Mariskát a ki hét vármegyére szóló szép kisasszony volt leánykorában, hogy csak ugy bomlott utánna a bihari uri fiatalság színe-java s a ki aztán mint szép fiatal, piruló menyecske, még százszor gyönyörűsebb lett. N. ur ugy szerette a szép kis feleségét, hogy a szó igaz értelmében mindig csókolódtak s Bihar vármegyében nem is nevezték másképp, mint „Csókos pár.“ N. ur, mielőtt megkérte volna M. kisasszony kezét, ébren álmódva olyan ábrándokat szőtt magának elméjében a családi élet boldogságáról, hogy a sok, nagy, édes szerelem mellett a a kávé is jól lesz a megfőzve, a kenyér is ékesen lesz kisütve, de legfőképen hogy — a leves nem lesz elszóva. Egy idő múlva a mézes korszak alig harmadik hetében aztán egyszer csak mindez elkezdődött nem ugy lenni, mint a hogy ő azt épen elgondolta, elábrándozta; a kávé vizizü volt mindig, a kenyér a heja alatt szalonnás, a csukor tartóban ott feküdt egy pár csukortól megzabált s jobb létre szenderült légy, a leves meg oly keserü volt minden dëben a jóféle mármarosí kőstől, mint pokol s a gyehenna. N. urat a hatodik mézes, jobban mondva sós hét táján már a lapos szívszélhűdés környékezte, már válni akart, mivel ugy gondolkozott, hogy nem ér a szerelem semmit elsőzött levesse. Az asszony eleinte duzzogott, azután sirt, utoljára talpra állt, csipőre tette kezét, s kerepelő nyelvvel modta el, hogy a leves ugyan sós, de azt nem ő sózta el, mert ő megtanult otthon a mamánál főzni. — ebben hamisságnak kell lenni, ezt a Mari szolgáló csinálja! Az a Mari, aki mikor még N. ur legénv volt... És utánna lestek s csakugyan ugy volt. A Mari leány öntött vizet titkon a leszűrt kávéba, a Mari takarta ki a kenyértésztát, mikor kelt, hogy az aztán meghült s szalonnás lett a kenyér és végre — ő dobálta a söt márcs-számra a levesbe. Miért? Mert irigyelte a sok csókot, az édes ölelést, — azért A fiatal pár pedig azóta ismét: a „csókos pár.“

\* A részeg ügyvéd. Egy angol ügyvéd berugva jelenik meg a törvényszék előtt, mire a bíró így szól hozzá: „Sir, nagy sajnálattal látom önt oly állapotban, a mely megsegyenítő önre, családjára, a törvényszékre s a testületre, a melyhez tartozik.“ „Hozzám méltóztatik beszélni?“ — kérdé az ügyvéd tántorogva. „Igen s mondom, hogy az ön állapota megsegyenítő családjára, a törvényszékre s testületre, a melyhez tartozik.“ A részeg jogtudós erre nagy mosolyogva válaszol: „Bocsáson meg sir, de ki kell jelentenem, hogy ön ma felülmuta magát; 15 év óta ez az első igazságos ítélet, a mit öntől hallottam.“

## Irodalom.

— A Pesti Hírlap, melyről országszerte el van ismervé, hogy élénk és változatos tartalmánál s jó értecsülésénél fogva nemcsak melléje helyezhető a legnagyobb lapoknak, de sok tekintetben fölül is mulja azokat, — naponkint negyedik külön regényesarnokot s hetenkint külön, beköthető zenemellékletet közöl, mit ma egyetlen más napilap sem ad, — tudatja a magyar olvasó közönséggel, hogy ujonnan belépő előfizetőknek a most megkezdett francia szenzációs regény (Elie Berther: „A gynyogatók“) eddig megjelent részét minden ráfizetés nélkül megküldi. A Pesti Hírlap munkatársai a régi jó erők maradtak továbbra is: Vezérezikkeik legkiválóbb publicistáink írják: Pulszky Ferencz, Beksis Gusztáv, Törs Kálmán, Eötvös Károly, Pesti Frigyes, Borostyáni Nándor, dr. Kenedi Géza fel szerkesztő, stb. Tárcaírt és karcolatait, melyekből minden szám többet is tartalmaz, a kedvelt tolu Mikszáth Kálmán (Scarron), kinek a „T. Házból“ címü országgyűlési karcolatait közkedveltségre tettek szert, Bartók Lajos (Don Pedró), Ágai Adolf (Csicseri Bors), Könyves Tóht Kálmán, Kürtly Emil (Kóbor lovag,) Tábori Róbert (Columbus,) Tóth Béla, dr. Radó Antal, dr. Sziklay János, Sümegi Kálmán, Roboz István, Latkóczy Mihály, dr. Milkó Izidor, Sebők Zsigmond, stb. Többi rovatait is gondall és élénken szerkesztik a nagyszámu belmunkatársak. Az előfizetési pénzek (negyedévre 3 frt 50 kr, egy hóra 1 frt 20 kr.) a Pesti Hírlap kiadóhivatalába (Budapest, Nádor-uteza 7. sz.) küldendők. Mutatványszámokat egy hétig ingyen küld a kiadóhivatal.

\* Az „Ország-Világ“ 21-ik (pünkösdi) száma igazi ünnepi szám, akár a tartalom gazdagságát, akár a képek szépségét tekintjük. A közlemények sorát Vadnay Károly nyitja meg „A kis Petyi“ címü visszaemlékezésével; ezt követi Hiador költeménye „A nap és a kanócz“ és Tolnai Lajos regénye „A falu urai.“ Továbbá „A magyar szépek arezképesarnoka,“ szellemes eszevégés Le Notrtól; „A budapesti kiállításról — Bécsből“, bécsi tárcza Kaposi Bélától. Három szép dal Csáktornay Lajostól; Mikita Máté, a Szent Bazil-rend elhunyrt tartományi főnöke, arezképpel és életrajzzal: „A természet keblén,“ költemeny Palágyi Lajostól; Hugo Viktor halála (arezképpel) Benedek Elektől; A hét története Székely Huszártól. A képek közül megemlítjük a következőket: Egy magyar szépség, A kép-

zőművészeti műcsarnok a kiállításon (Linek L. rajza.) A kis művészrnő, A parkban, Képek az afgán határról stb. Az állandó rovatok gazdagsága is meglepő. E rovatok a következők: Tudomány és irodalom, színház és művészet, ajdonságok, a kiállításról, nők világa, könyvpiaez, vidéki élet, sport, hymen, gyászrovat, innen-onnan, rejtvények. Az „Ország-Világ“ előfizetési ára január—decemberre 10 frt, január—juniusra 5 frt, április—juniusra 2 frt 50 kr. Az „Egyetértés“-sel együtt: egészévre 28 frt, félévre 14 frt, negyedévre 7 frt, egy hóra 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, gránatos-uteza 6-ik szám.

— Vettük a Balogh Vilmos, Toldy Ferencz és Geléri Mór által hivatalos adatok alapján szerkesztett „Kiállítási Kalauz“-t. Álljon itt az „Előszó“. Az országos kiállítás látogatóinak szenteljük e könyvet, melynek az a czélja, hogy e nemzeti alkotásunk szemléelőit röviden, gyorsan és pontosan tájékozza mindazok iránt, a mik a kiállítás és a főváros megtekintése, megismerése és esetleg alaposabb tanulmányozása érdekében szükségesek. A kiállítás látogatóinak — legyenek azok külföldiek, belföldiek, vagy akár fővárosiak — ki akarjuk elégíteni amaz igényeit, melyeket a kiállítás előzményei és berendezése iránt való tájékozás tekintetében táplálnak; mint jó tanácsadó, kész felvilágosító és utbaigazító közeg kísérjük kiállításunk látogatóit hazulról való elindulásuk perczétől kezdve — a fővároson, különösen pedig a kiállításon keresztül evész ujból való hazaérkezésükig és e földadatunk közben lehetővé tesszük nekik, hogy idejüket jó eleve gazdaságosan beosszák és ez által nemcsak a főváros, hanem a kiállítás megtekintését is bizonyos tervszerűséggel eszközöljék, tehát, hogy időben és pénzben egyaránt takarékoskodhassanak. Más szóval lehetővé kívánjuk tenni, hogy minden látogató, a ki a kiállítás megtekintésére magát a „Kalauz“-ból már otthon megszerezze a szükséges előzetes tájékozást, ugy, hogy ha akiállítás területére lép: itt már ismerős és biztosan haladó, figyelmét és idejét rendszeresen látogató legyen és a kiállításnak leginkább azt a hatását élvezze, melynek a közvetlenség kölcsönöz legtöbb varázst. Az a látogató pedig, a ki a kiállítás területén — a látnivalók és érdekességek változato sokaságban fogja érezni tájekoizatlanságát és szükségét látna egy fonálnak, melyek nyomán biztosan haladjon előre, hogy necsak lásson hanem hogy tudja is mit látott: az „Kalauz“-unkban megtalálja a keresztet és pótolja a hiányt. Az újabb külföldi országos kiálliatok alkalmával karolták föl a „Kiállítási Kalauz“-okat. A külföldi kiállításokon szerzett tapasztalatainkat értékesítettük és a mi országos kiállításunk nagy kertéhez és nemzeti hivatásához képest bővítve, sok hasznos irányban kiegészítve bocsátjuk e kötetkében a kiállítás látogató-közönségének használatára. Ha azt a nagy sikert, melyre a nemzet termelő, művelő és képező erői e hazafias vállalkozát, országos kiállításunkat segítették, a látogató közönség kellő tájékozása által előmozdítottuk, ama reményt is táplálhatjuk, hogy minden látogató, ki „Kalauz“-unkat hasznosan forgatta ezt — mint a kiállítás tükröképét, tehát mint oly kedves emléket viszi magával, melynek egyik-másik részleténél annál kellemesebb és örvendetesebb lesz az ujból és ujból való időzés, mert ez mindig az 1885. évi országos kiállítás fényes sikerét, tehát a magyar kultura tényezőinek monumentális napjait idézi vissza emlékezetébe. Budapest, 1885. április hó 15-én. A szerkesztők. — A diszezen kiállított füzet tartalma teljesen megfelel az előszónak és csak a kiállításra menni szándékozóknek vélünk szolgálni, a midőn ezen füzetet a legmelegebben ajánljuk.

# CSARNOK

## Emlékeim.

Irta P. Szathmáry Károly.  
(Folytatás.)

Nagyon érdekes és jellemző egy találkozásom volt az öreg urral az 1875-iki választások előtt a városligeti rondeauban, hol neki, mint tudva van, fenntartott széke volt és a hova a nagy ember rendszerint omnibuszon szokott kijárni.

Ott sétáltam el előtte, midőn gr. Szapáry Antal, gr. Zichy Bódog s több főúr és képviselő társaságában kedélyesen szívta kabanoszáat.

— Szathmáry — kiáltott reám, midőn köszönet után tovább akartam menni — megálj csak: hogy állasz a választóiddal?

— Bizony bátyám nem valami erősen, gazdag és bőkezű gróf áll velem szemben.

Az öreg ur az illetőre nem igen hízélgő megjegyzést tett s azután azt mondá:

— Neked nem szabad a házból kimaradni, mert ott szükség van reád.

Azután helyet mutatott egy közelálló széken és a főrendi ház reformjáról kezdett beszélni; mire a főurak lassanként elpárologtak. Ekkor a pénzügyi válságra tért át, melyre nézve igen fontos és jellemző nyilatkozatokat tett.

— Sokan engemet kárhoztatnak — ugymond — a 67-iki kiegyezés pénzügyi részéért is: — de ez igazságtalan, mert mi azt Lónyaira bíztuk, ki akkor nagy pénzügyi tekintély volt; én sohasem avatkoztam be olyasmibe, a mihez nem értek. Pedig egyszer — folytatja — én is lehettem volna finanszier s talán még gazdag ember is: midőn a belga bank vásárolni kezdett Magyarországon, megbízottjai elmentek Kemény Zeigához, és azt az ajánlatot

tették, hogy lépjünk be ketten, ő és én a társulatba. Nem is kívánnak egyebet, csak nevünket adjuk oda: és Zsigónak 40 ezer, nekem 100 ezer frankot ajánlottak fel. Erre Zsigó azt mondta: én csak elutasítom az urak ajánlatát; de Deáknál meg ne kísértsek a dolgot, mert az önöket okvetlenül ki fogja kergetni szobájából. Pedig hidd el — folytatja rövid szünet után — egy kis segítség reám fért volna; mert nekem kevés jövedelmem van és a sok kéregető, kik azt hiszik, hogy dús gazdag vagyok, néha ezt a keveset is annyira leapasztja, hogy ha az angol királynénál hitelem nem volna, néha még talán kosztommal is fenn akadnék.

Én semmit sem szoltam az öreg ur szavaira, ne hogy megindulásomat eláruljam: de elgondoltam, mennyi mindent adtak volna szívesen e nagy embernek más uton is, de ismervé felségesen egyszerű jellemét, még megkínálni sem merték semmivel. Bezeg voltak mások, a kik a megváltozott időket ugyancsak felhasználták az aratásra.

Igen érdekes esetem volt az öreg urral az egyik Pest belvárosi kisdedővő intézet ügyében is. Ez intézet az egyetlen a bálvárosban, mely kellemes kerti helyiséggel is rendelkezik a kis gyermekek számára és maig is fenn áll gróf Zichy Pál Ferencz telkén, ennek palotája mellett. A gróf ur kiépíttetni szándékolta palotáját és az övő panasza jött hozzám, hogy már most hol keressen ő hasonló helyiséget kisdedei számára? Én miután ösmertem az öreg urnak nézetét a kisdedővő intézetek iránt, ki egy ízben ünnepélyesen kijelentette, hogy az összes emberbaráti intézmények között hasznosság tekintetében ez áll első helyen: tisztelkedtem nála és megkértem, hogy mint belvárosi képviselő legyen szíves közbe lépni a gróf urnál, hogy e barátságos és egészséges otthonukból ne üzzék ki őket. A gróf egy igen szép levélben válaszolt az öreg urnak, mely meg is jelent a „Fővárosi lapok“-ban s melyben megígéri, hogy míg ő él, a kisdedek háborgatva nem lesznek.

Sajátszerű, hogy épen a kisdedővás körül minő jellemző álláspontot foglaltak el, többen nagy embereink közül; érdekesnek is találok azokat egymás mellé állítani.

Ismeretes dolog, hogy gr. Széchenyi István „a legnagyobb magyar“ a kisdedővő intézetek eszméjét nem pártolta; pedig épen ő volt az, ki egykor kimondá, hogy oly kevesen vagyunk, miszerint az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezní, ha magyar. Miből lehet ez ellentétet megfejteni? Én azt hiszem, igen egyszerűen. Széchenyi István nem igen szokta pártfogolni azt, a mit maga gyökeresen nem ismert és így nem maga indítványozott. Különbén hogy lehetne elképzelni, hogy ugyanaz a nagy agitator, a ki minden eszközzel a nemzet magyarosodására törekedett, az öreg Fáy Andrást, ki az első hazai takarékpénztárnak ma már megfizethetetlen, akkor még szerény 50 frtos részvényeivel a grófnál tisztelkedett, ez kicsinylőleg fogadta az egész eszmét, és csak amugy nagyuri kegyből vett meg azokból néhányat.

(Folyt. köv.)

# HIRDETESEK

397—1885. tlkv. sz.

## Árverési hirdetmény.

Obiskuti Eszternek Fodor Anna és társai elleni végrehajtási ügyében, a bírói árverés 56 frt tőke, ennek 1881. évi április hó 4-től járó 6% kamatai 32 frt perbeli, 9 frt 45 kr végrehajtási, 12 frt 40 kr hirdetés kérési és a további költségek erejéig ezennel elrendeltetvén: hataridejétől 1885. évi július hó 16-án d. e. 9 órai megkezdéssel a zilhi kir. törvényszék testületén fekvő Varsolecz község házához ugyanazon nap délutáni 3 órára pedig a récei község házához kitűzetik; az árverési feltételek pedig a következőkben állapíttatnak meg:

I. Elárveleltetnek szükség esetére a kirkialtási áron alól is, végrehajtást szenvedő Fodor Anna férj. Ács Sándornénak varsolezi 306. tjkvéből a

94/b számu belsőség kikiáltási ára 194 frt — kr  
368 „ szántó „ „ 94 „ 50 „  
501 „ „ „ „ 145 „ — „  
1609 „ kaszáló „ „ 59 „ — „  
2182/a „ szántó „ „ 63 „ 50 „  
2537/a „ „ „ „ 130 „ — „  
továbbá ugyanannak récei 346. tjkvéből a 321 számu szántó kikiáltási ára — 66 frt  
1045 sz. „ „ „ 22 „

